

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo – Vaižganto gimnazija

Gimnazijos mikroklimato tyrimas

2025 m. gruodžio mėnuo

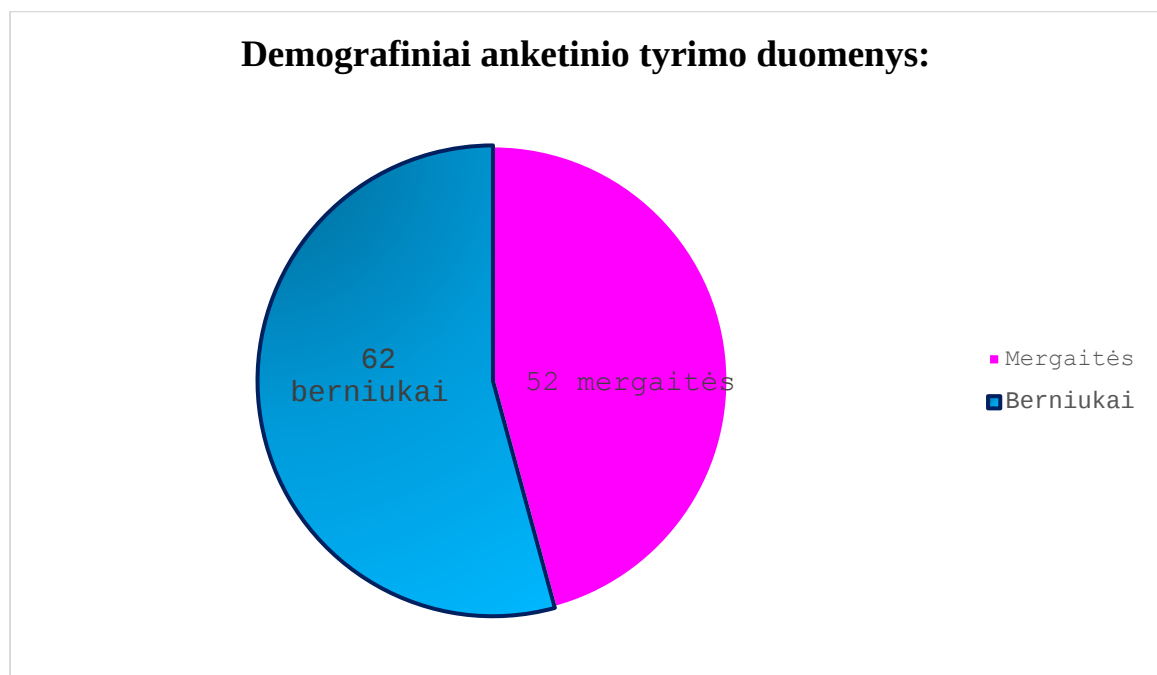
Mokinio savijauta gimnazijoje – vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių mokinio mokymosi motyvaciją, adaptacijos, požiūrį į mokymąsi, gimnaziją kaip organizaciją. Bloga mokinio savijauta mažina intelektualinės veiklos galimybes, mokinio darbingumą, iniciatyvumą, apsunkina bendravimą su kitais žmonėmis, skatina vengti tų situacijų, kurios kelia nemalonius išgyvenimus, potyrius.

Norėdami užtikrinti ugdymo kokybę, tinkamą pagalbą, prevenciją, reikia analizuoti gimnazijos mokinių savijautos ypatumus. Todėl šio **tyrimo tikslas** - ištirti 1-8 kl. ir I-II klasių mokinių savijautos ypatumus gimnazijoje.

Tyrimo metodai – anketinė, anoniminė apklausa raštu, kiekybinė duomenų analizė, lyginamoji analizė.

Tiriamieji. Iš viso tyrime dalyvavo 114 mokinių. **44** 1 – 4 klasių mokiniai ir **70** 5 – 8 kl. ir I-II kl. mokinių.

Buvo paruoštas anketinis klausimynai.

1 lentelė

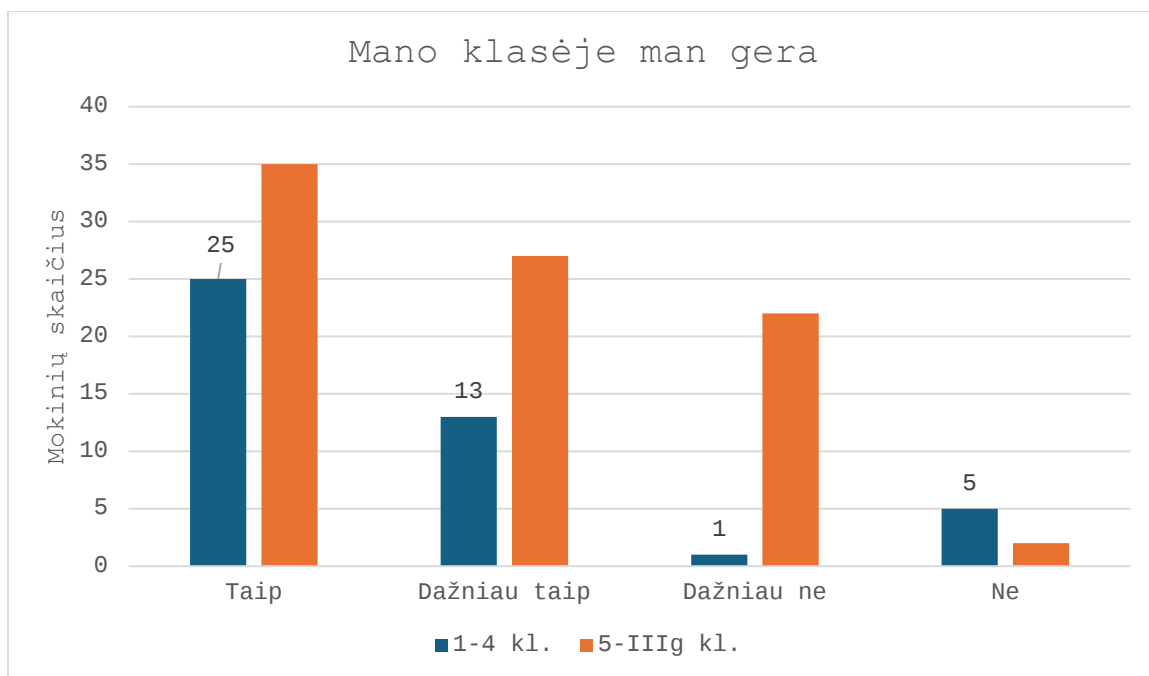
Ar noriai eini į gimnaziją?				
	Taip	Dažniau taip	Dažniau ne	Ne
Viso				
1 – 4 kl.	25	13	1	5
5 – II kl.	19	27	22	2

2 lentelė

Iš atsakymų (2 lentelėje) matyti, kad pradinį klasių vaikai noriai atvyksta į gimnaziją. Tyrimo rezultatai parodė, kad didžioji dalis mokinių gimnaziją lanko noriai. 25 mokiniai nurodė, kad į gimnaziją eina taip, o dar 13 mokinių pasirinko atsakymą „dažniau taip“. Tai rodo teigiamą mokinių požiūrį į gimnaziją. Tuo tarpu 1 mokinys pažymėjo atsakymą „dažniau ne“, o 5 mokiniai nurodė, kad į gimnaziją eiti nenoriai. Apibendrinant galima teigti, kad dauguma 1–4 klasių mokinių gimnaziją vertina teigiamai ir ją lanko noriai.

5-II klasių mokiniai atskleidžia, kad kai kurie susiduria su vienokiais ar kitokiais sunkumais ar problemomis. Atsakymai pasiskirstė įvairiau. 19 mokinių nurodė, kad į gimnaziją eina noriai, 27 mokiniai pasirinko atsakymą „dažniau taip“. Tuo tarpu 22 mokiniai atsakė „dažniau ne“, o tik 2 mokiniai pažymėjo atsakymą „ne“.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunesniųjų klasių mokiniai gimnaziją vertina pozityviau, o vyresniųjų klasių mokinių požiūris yra labiau prieštaringas – nors nemaža dalis jų gimnaziją lanko gana noriai, tačiau didėja ir neigiamų atsakymų skaičius.

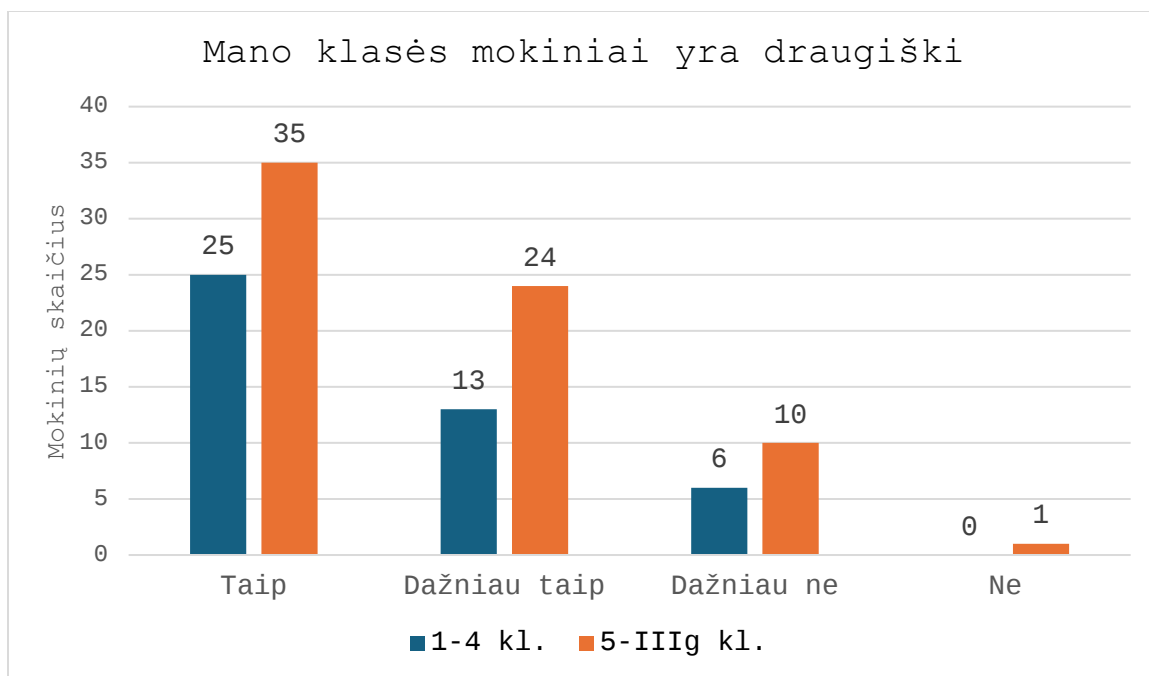
3 lentelė

Klasėje mokyklinio amžiaus vaikai ir paaugliai praleidžia didžiąją savo gyvenimo dalį, todėl jų savijauta bei psichinė sveikata daug priklauso nuo klasės atmosferos. Kiekvienos klasės siekiamybė - sukurti tarpusavio bendradarbiavimu ir pasitikėjimu grįstus santykius. Apklausos rezultatai (3 lentelė).

1–4 klasių mokinių atsakymai rodo labai teigiamą požiūrį į gimnaziją. Dauguma mokinių (25) nurodė, kad į gimnaziją eina noriai, dar 13 mokinių pasirinko atsakymą „dažniau taip“. Tik 1 mokins pažymėjo „dažniau ne“, o 5 mokiniai nurodė, kad į gimnaziją eiti nenoriai.

5–II klasių mokinių atsakymai pasiskirstė nevienodai. 35 mokiniai nurodė, kad į gimnaziją eina noriai, 27 mokiniai – „dažniau taip“. Tačiau pastebimai išaugo neigiamų atsakymų skaičius: 22 mokiniai pasirinko „dažniau ne“, nors tik 2 mokiniai nurodė, kad į gimnaziją eina nenoriai.

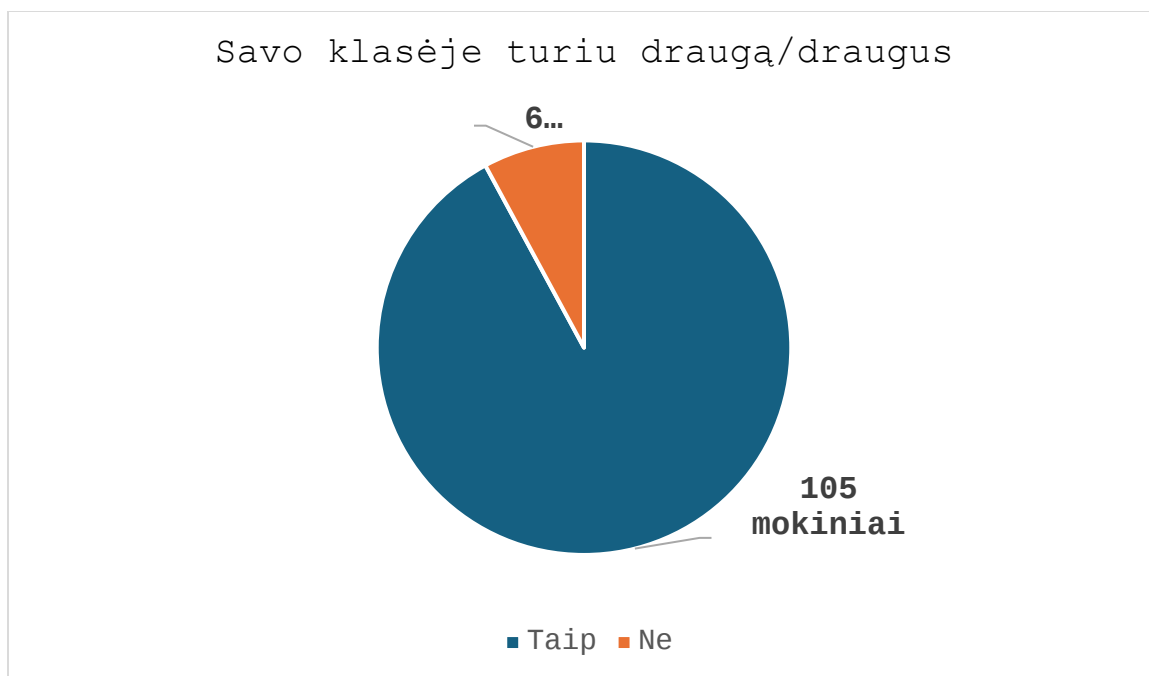
Apibendrinant galima teigti, kad abiejose klasių grupėse vyrauja teigiamas požiūris į gimnaziją, tačiau vyresniųjų klasių mokiniams dažniau pasireiškia abejonės ir mažesnis pasitenkinimas gimnazijos lankymu.

4 lentelė

Tyrimo rezultatai rodo (4 lentelė), kad didžioji dalis mokinių savo klasėse patiria draugiškus tarpusavio santykius. 1–4 klasių mokiniai pasižymi didesniu tarpusavio draugiškumu nei 5–II klasių mokiniai. Tai galima sieti su tuo, kad pradinė klasių mokiniai didžiąją dienos dalį praleidžia vienoje klasėje su tuo pačiu mokytoju, todėl tarpusavio santykiai yra nuolat stebimi, o kylantys nesutarimai greičiau pastebimi ir sprendžiami. Tik 3 pradinė klasių mokiniai nurodė, kad klasės draugai jiems dažnai yra nedraugiški (4 lentelė).

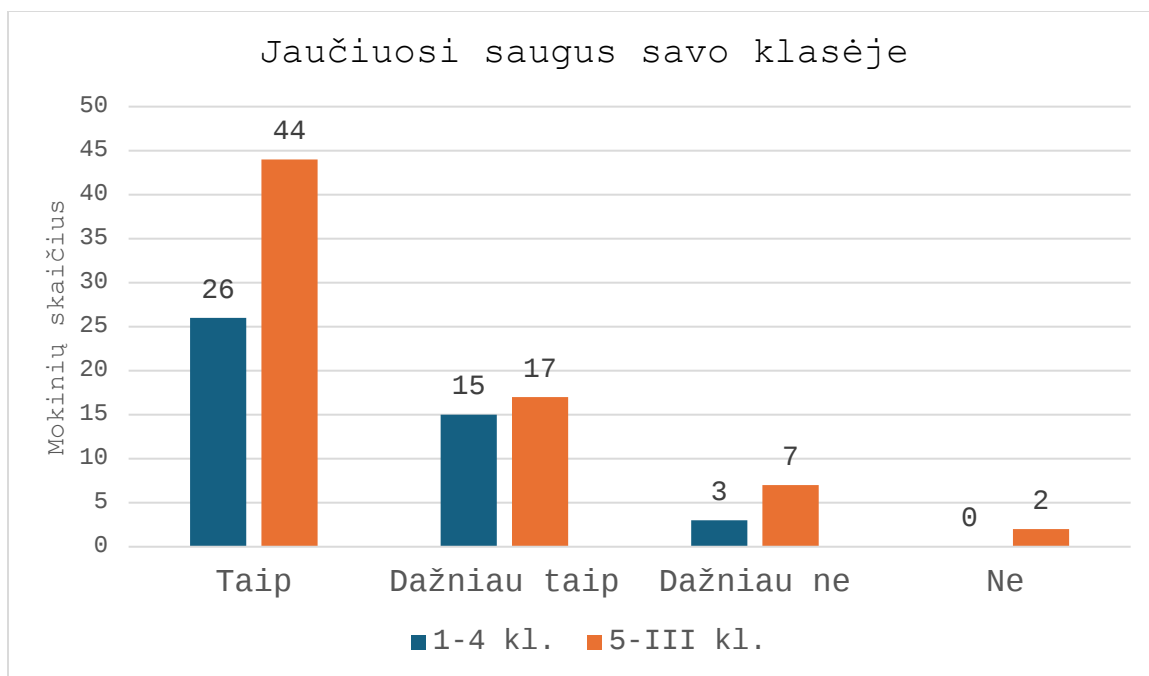
5–II klasių mokinių apklausos rezultatai atskleidė didesnę tarpusavio santykių problematiką. Tyrimo metu 4 mokiniai nurodė, kad dažnai susiduria su nedraugišku klasės draugų elgesiu, o net 3 mokiniai teigė nuolat jaučiantys, jog jų atžvilgiu klasės draugai yra netolerantiški ir nedraugiški. Paauglystės laikotarpiu ypač svarbus priklausymo ir priėmimo jausmas bendraamžių grupėje. Teigiamas draugų vertinimas stiprina mokinio savivertę, didina pasitikėjimą savimi ir savo galimybėmis, o tai skatina pozityvų požiūrį į gimnazijos lankymą.

5 lentelė

Atsakymai į klausimą „Ar klasėje turi draugų ar bent vieną draugą?“ rodo (5 lentelė), kad didžioji dalis 1–II klasių mokinių turi draugų savo klasėje. 105 mokiniai nurodė atsakymą „taip“, o 9 mokiniai pažymėjo, kad draugų neturi.

Analizuojant duomenis pagal klasių grupes nustatyta, kad 1–4 klasių grupėje 3 mokiniai nurodė neturintys draugų klasėje, o 5–II klasių grupėje tokių mokinių buvo 6. Nors jų skaičius nėra didelis, mokiniai, patiriantys prisitaikymo gimnazijoje ir bendravimo su bendraamžiais sunkumų, gali susidurti su neigiamomis pasekmėmis: mokymosi nesėkmėmis, sumažėjusia mokymosi motyvacija, nepasitikėjimu savimi, sunkumais atskleidžiant ir panaudojant savo gebėjimus bei emociniais sutrikimais.

6 lentelė

Šio klausimo rezultatai (6 lentelė) rodo, kad didžioji dalis mokinių jaučiasi saugūs gimnazijoje ir savo klasėje, nepatiria nuolatinės įtampos dėl smurto, patyčių ar kitų grėsmę keliančių veiksnių. 1–4 klasių mokinių grupėje 26 mokiniai nurodė atsakymą „taip“, o 15 mokinių – „dažniau taip“, kas leidžia teigti, jog saugumo jausmas šioje grupėje yra itin ryškus. Tik 3 mokiniai pasirinko atsakymą „dažniau ne“, o nė vienas mokinys nepažymėjo atsakymo „ne“.

5–II klasių mokinių apklausos rezultatai taip pat rodo teigiamą tendenciją: 44 mokiniai nurodė, kad jaučiasi saugūs, o 17 mokinių pasirinko atsakymą „dažniau taip“. Vis dėlto 7 mokiniai pažymėjo atsakymą „dažniau ne“, o 2 mokiniai nurodė, kad gimnazijoje ar klasėje nesijaučia saugūs.

Apibendrinant galima teigti, kad gimnazijoje vyrauja saugi ir mokiniams palanki aplinka, nors pavieniais atvejais mokiniai vis dar patiria nerimo ar nesaugumo jausmą.

Atėjęs į gimnaziją aš nerimauju (bijau) dėl:		
	1-4 klasės	5-II klasės
Nesėkmių	26	38
Kai kurių mokytojų	4	6
Nepritapti klaseje	3	6
Nebeturėti draugų	3	3
Kritikos ir pastabų	11	12
Apsikvailinti	11	14

7 lentelė

Galima buvo rinktis kelis atsakymų variantus. Papildomai buvo palikta tuščia eilutė, į kurią mokiniai galėjo įrašyti dėl ko dar jie nerimauja atvykęs į gimnaziją. 1-4 klasių mokinys paliko įrašą, kad nuolat nerimauja - Nerimauju, kad kažką padarysiu negerai. Dar vienas rašo – bijau neturėti draugo.

Pagal pateiktus duomenis (7 lentelė) matyti, kad didžiausią nerimą kelia nesėkmės: 1–4 klasėse tai nurodė 26 mokiniai, o 5–II klasėse – 38 mokiniai. Tai rodo, kad mokiniai bijo padaryti kažką netinkamai, bijo suklysti ir patirti nesėkmę, manydami, kad dėl to gali būti nemylimi ar atstumti.

Kitos nerimo priežastys pasiskirstė taip: baimė dėl kai kurių mokytojų 1–4 klasėse siekė 4 mokinius, o 5–II klasėse – 6; nepritapti klaseje – 3 ir 6 mokiniai; nebeturėti draugų – 3 mokiniai abiejose grupėse; kritikos ir pastabų – 11 ir 12 mokinių; apsikvailinti – 11 ir 14 mokinių. Tai rodo, kad, nors akademinės nesėkmės yra svarbiausios, mokiniai taip pat nerimauja dėl socialinių aspektų, tokių kaip kritika, patyčios ar draugų netekimas.

Papildomi mokinių komentarai patvirtina šiuos duomenis: 1–4 klasių mokiniai rašė, kad nerimauja „kad kažką padarysiu negerai“ arba bijo neturėti draugų. Vyresnių klasių mokiniai išreiškė baimę dėl patyčių, įžeidinėjimų bei draugų netekimo.

Apibendrinant, galima teigti, kad pagrindinis mokinių nerimo šaltinis yra baimė suklysti, patirti nesėkmę, o papildomi nerimo veiksniai susiję su socialiniu prisitaikymu klaseje. Dėl to svarbu stiprinti mokinių savivertę, pasitikėjimą savimi, ugdyti socialinius įgūdžius ir kurti saugią, palaikančią mokymosi aplinką.

Dirbdamas pamokoje aš:		
	1-4 klasės	5-II klasės
Pavargstu	11	18
Viską suprantu	9	15
Patiriu sunkumų	10	10
Klausau, nes man yra įdomu	8	9
Stengiuosi	23	26
Susikaupiu	28	36

8 lentelė

Pagal pateiktus duomenis, didžioji dalis mokinių rodo aktyvų požiūrį į mokymąsi. 1–4 klasėse susikaupia 28 mokiniai, o 5–II klasėse – 36, o stengiasi 23 ir 26 mokiniai. Tai rodo, kad dauguma mokinių supranta mokymosi svarbą ir deda pastangas.

Tačiau dalis mokinių jaučia nuovargį ar patiria sunkumų: pavargsta 11 (1–4 kl.) ir 18 (5–II kl.) mokinių, o patiria sunkumų po 10 mokinių abiejose grupėse. Tai rodo, kad pamokos gali būti intensyvios ir reikalauti didesnio dėmesio bei pastangų.

Be to, mokiniai pamokoje rodo ir pozityvų susidomėjimą: 8 (1–4 kl.) ir 9 (5–II kl.) mokiniai klausosi dėl įdomumo, o 48 mokiniai iš viso pažymėjo, kad pamokos jiems yra įdomios. Tai rodo, kad nors mokymasis gali būti sunkus, didelė dalis mokinių yra motyvuoti ir aktyviai įsitraukia į pamoką.

Apibendrinant, galima teigti, kad mokiniai stengiasi, susikaupia ir domisi pamokomis, nors dalis jų patiria nuovargį ar mokymosi sunkumų. Tai reiškia, kad svarbu palaikyti mokinių motyvaciją, sudaryti sąlygas įdomiam mokymuisi ir padėti įveikti sunkumus.

Atējes į gimnaziją aš tikiuosi:		
	1-4 klasės	5-II klasės
Turėti gerus santykius	14	16
Gauti gerus įvertinimus	24	48
Mokytojų pagalbos	12	9
Mokytojų supratimo	7	12
Įdomaus gmokyklinio gyvenimo	6	11
Išmokti	20	26

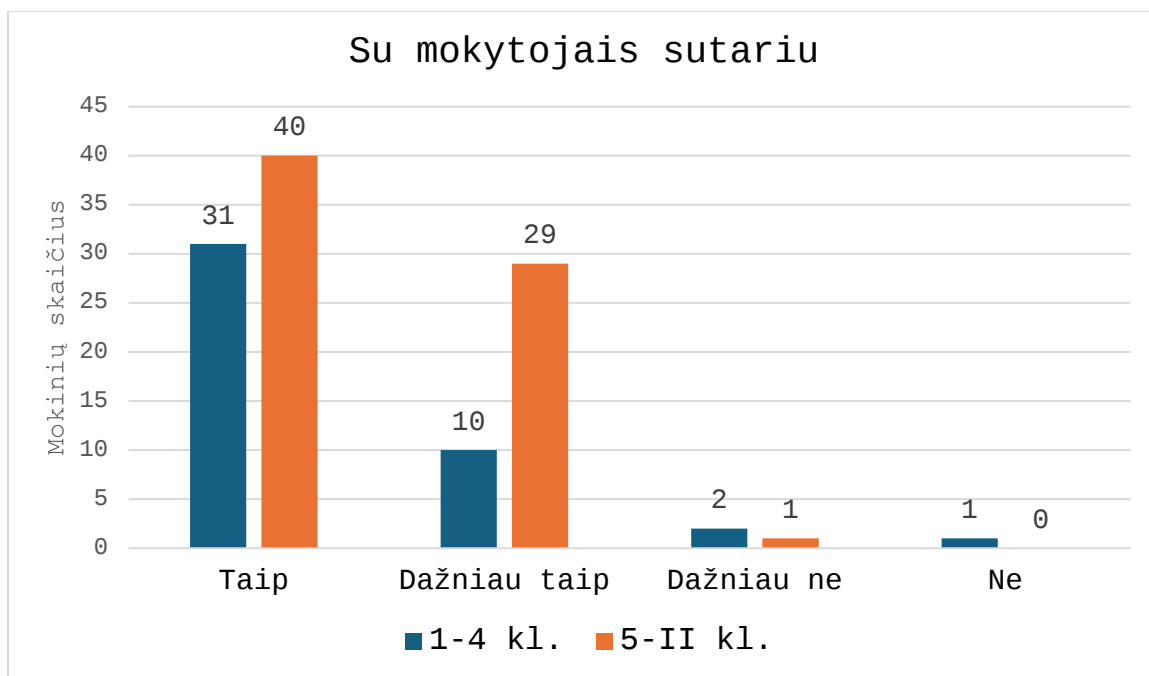
9 lentelė

Didžiausia dalis mokinių tikisi gauti gerus pažymius (*9 lentelė*) 1–4 klasėse – 24, 5–II klasėse – 48 ir įgyti naujų žinių 20 ir 26 mokiniai. Tai rodo, kad mokiniai yra aktyvūs, motyvuoti ir mąsto apie savo akademinę ateitį.

Taip pat mokiniai tikisi gerų santykių su klasės draugais (14 ir 16 mokinių), mokytojų pagalbos (12 ir 9) bei supratingumo iš mokytojų (7 ir 12). Vyresni mokiniai dažniau mini ir įdomų gimnazijos gyvenimą (6 ir 11 mokinių).

Papildomi komentarai, kuriuos mokiniai patys galėjo įrašyti, atskleidžia individualius lūkesčius: vienas pradinukas tikisi susidraugauti su klasės draugais, o veinas vyresnių klasių mokinys tikisi, kad diena praeis be nemalonių įvykių. Dar vienas mokiys tikisi, kad galės anksčiau parvažiuoti namo po pamokų.

Apibendrinant, galima teigti, kad mokinių lūkesčiai yra tiek akademiniai, tiek socialiniai: jie siekia mokytis, gauti gerus įvertinimus ir tuo pačiu nori jaustis priimti, turėti draugų bei patirti saugią ir įdomią mokymosi aplinką.

10 lentelė

Dauguma mokinių nurodo, kad santykiai su mokytojais yra geri arba labai geri (*10 lentelė*): 1–4 klasėse 31 mokinys atsakė „taip“ ir 10 – „dažniau taip“, o 5–II klasėse – atitinkamai 40 ir 29. Labai mažai mokinių nurodė neigiamus santykius: 1–4 klasėse 2 mokiniai atsakė „dažniau ne“ ir 1 – „ne“, o 5–II klasėse tik 1 mokinys atsakė „dažniau ne“ ir nė vienas – „ne“.

Šie duomenys rodo, kad gimnazijoje tarp mokinių ir mokytojų vyrauja šilti, pasitikėjimu grįsti santykiai, kurie teigiamai veikia mokinių savijautą, didina motyvaciją mokytis, mažina įtampą ir skatina siekti geresnių įvertinimų. Tik keli mokiniai pažymėjo, kad santykiai su mokytojais nėra geri – tarp jų 3 vyresnių klasių mokiniai ir 2 pradinukai, kurie pažymėjo, jog su mokytojais dažnai nesutaria arba visai nesutaria.

Apibendrinant, galima teigti, kad daugumos mokinių ir mokytojų santykiai gimnazijoje yra palankūs, o blogų santykių pasitaiko labai retai, todėl tai kuria palankią mokymosi aplinką ir teigiamą emocinę atmosferą klasėje.

Į ką kreipiesi pagalbos, jei susiduri su sunkumais gimnazijoje/klasėje?		
	1-4 klasės	5-II klasės
Klasės vadovą	29	41

Mokytojos padėjėja	23	11
Tėvus	12	22
Socialinį pedagogą	10	14
Klasės draugus	15	18
Kitus gimnazijos suaugusiuosius	6	7
Į nieką	3	8

11 lentelė

(11 lentelėje) pateikiami mokinių atsakymai apie tai, į ką jie kreipiasi pagalbos, kai susiduria su sunkumais gimnazijoje ar klasėje. Tyrimo duomenys rodo, kad didžiausias pasitikėjimas yra klasės vadovais – 1–4 klasėse į juos pagalbos kreipiasi 29 mokiniai, o 5–II klasėse – 41. Tai rodo, kad mokinių ir jų klasių vadovų ryšys yra stiprus ir grįstas pasitikėjimu, o mokiniai drąsiai kreipiasi į juos pagalbos ar patarimo.

Į mokytojos padėjėjas pagalbos kreiptųsi (23 ir 11 mokiniai), į tėvus (12 ir 22), į socialinį pedagogą (10 ir 14), į klasės draugus (15 ir 18) bei kitus gimnazijos suaugusiuosius (6 ir 7). Į nieką pagalbos nesikerptų nedidelė dalis mokinių (3 ir 8).

Įdomu pastebėti skirtumus tarp amžiaus grupių: jaunesni mokiniai dažniau kreipiasi į mokytojos padėjėją, o vyresni – į tėvus. Tačiau tik 17 vyresnių klasių mokinių nurodė kreipimąsi į tėvus pagalbos, kas rodo, kad vaikų ir tėvų santykiai nebūtinai yra grįsti pakankamai getru pasitikėjimu, ypač paauglių tarpe.

Išvados:

1. **Mokiniai noriai eina į gimnaziją**, ypač jaunesniųjų klasių mokiniai, nes jų klasėse jaučiamas teigiamas tarpusavio santykių ir bendradarbiavimo klimatas. Vyresniųjų klasių mokinių požiūris į gimnazijos lankymą yra kiek prieštaringesnis, atsiranda daugiau abejojimo ir nepasitenkinimo, tačiau dauguma vis tiek lanko pamokas noriai.
2. **Pamokų metu mokiniai stengiasi susikaupti, mokytis ir gauti gerus įvertinimus.** Didžioji dalis mokinių rodo aktyvų požiūrį į mokymąsi, nors dalis patiria nuovargį ar sunkumų, o mokymosi procese pasitaiko įtampos dėl nesėkmių ar klaidų.

3. **Mokinių ir mokytojų santykiai gimnazijoje yra geri**, šilti ir pasitikėjimu grįsti. Susidūrę su sunkumais, mokiniai pirmiausia kreipiasi į klasės vadovą, o jaunesni dažniau ieško pagalbos pas mokytojos padėjėją, o vyresni – pas tėvus ar kitus suaugusiuosius.
4. **Mokiniai savo klasėse ir tarp bendraamžių jaučiasi saugūs**. Nors pavieniais atvejais pasitaiko patyčių ar nesaugumo jausmo, dauguma mokinių teigia, kad klasės aplinka yra palanki ir draugiška.
5. **Mokiniai turi draugų ir palaiko draugiškus tarpusavio santykius**. Pradinukų grupėje draugiškumas yra kiek ryškesnis, vyresnių klasių mokiniams pasitaiko daugiau konfliktinių situacijų, tačiau didžioji dalis vis tiek turi bent vieną draugą klasėje.
6. **Mokinių pagrindinis nerimo šaltinis yra nesėkmės ir baimė suklysti**, o papildomi veiksniai susiję su socialiniu prisitaikymu klasėje, kritika ar draugų netekimu.

Rekomendacijos klasių vadovams:

1. **Klasės taisyklių kūrimas ir laikymasis**. Bendros taisyklės padeda sukurti pasitikėjimu ir bendradarbiavimu grįstą klasės atmosferą. Drauge priimtose normose reguliuoja tarpusavio santykius, skatina tvarką ir atsakomybę, nes kiekvienas mokinys jaučia įsipareigojimą laikytis susitarimų.
2. **Mokinių savivertės ir pasitikėjimo stiprinimas**. Kad sumažėtų baimė suklysti ir nerimas dėl nesėkmių, svarbu organizuoti užsiėmimus, kurie skatintų savivertę, gebėjimą priimti klaidas kaip mokymosi dalį, emocinį intelektą ir socialinius įgūdžius.
3. **Mokymosi motyvacijos palaikymas**. Klasės vadovai turėtų stengtis, kad pamokos būtų įdomios, o mokinių pastangos būtų pastebimos ir įvertintos. Tai padeda didinti motyvaciją mokytis, mažina nuovargį ir padeda įveikti sunkumus.
4. **Saugios ir palaikančios aplinkos kūrimas**. Nuolatinė stebėseną ir pagalba mokiniams, kurie patiria patyčias, konfliktus ar sunkumus prisitaikant klasėje, užtikrina, kad visi mokiniai jaustųsi saugūs ir priimti, o klasės bendruomenė būtų draugiška ir palaikanti.